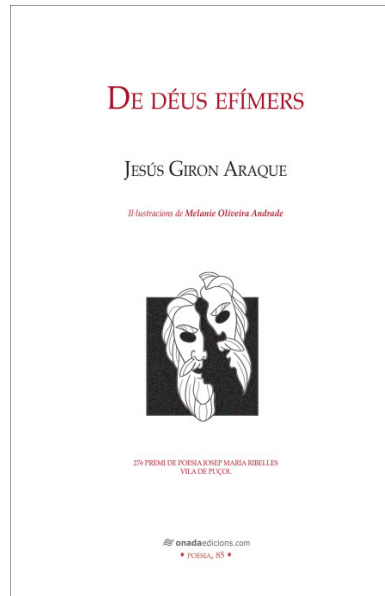

Un passeig per l'àgora amb Jesús Giron Araque

Autoria: Jesús Giron Araque
Títol: *De déus efímers*
Editorial: Onada, Benicarló, 2024
80 pàgines

El passat divendres 26 d'abril es presentaren les obres que havien sigut guardonades als Premis Vila de Puçol 2023. A la Casa de Cultura d'aquest poble de l'Horta Nord, tinguérem l'oportunitat de conèixer l'edició, que tradicionalment fa Onada, del darrer Premi de Poesia, un premi que porta el nom del poeta local Josep Maria Ribelles (1932-1997). El jurat, que estava format pels poetes Manel Alonso, Pau Marqués i Alfons Navarret i la professora Genoveva Martínez, havia decidit atorgar el premi a l'obra *De déus efímers*, del callesà Jesús Giron Araque, en un acte que va tenir lloc en octubre.

Jesús Giron Araque, llicenciat en Ciències de l'Educació i en Geografia i Història, ha estat guardonat en diversos certàmens de poesia com ara els d'Amposta, la Pobla de Vallbona, Nules o Picassent. Ha publicat poemaris com *Prèclum* (XII Premi Ciutat de Torrent), *El bosc de bambú* (19é Premi Betúlia de poesia de Badalona) i *El so de la flauta de jade* (Premi Festa d'Elx 2020), que amb el poemari *La dinastia de terracota* (48é Premi Vila de Martorell) formen una trilogia de poemes d'inspiració xinesa.

En aquest poemari, *De déus efímers*, el poeta fa tot un recorregut per l'antiga societat

grega, on revisita alguns dels seus episodis i personatges més importants i també alguns d'altres que, si bé no són tan coneguts, han passat a la nostra història i encara són recordats per les seues peripècies o les seues particulars filosofies. Parlem de figures com Aristió, Critó, Friné, Astíanax, Radamant, les danaiades, etcètera. No es tracta d'un recorregut exhaustiu que volgués atrapar tots els avatars de l'antiga Hèl·lade, cosa que seria del tot impossible, sinó que es tracta d'un viatge selectiu. El poeta recupera, dialoga, dibuixa o bé desdibuixa a conveniència certes figures que escull a consciència, fet que posa de manifest un gran domini de l'hel·lenisme. I és que nosaltres, els valencians, no solament trobem part de les nostres arrels culturals a l'antiga Grècia, sinó que, a més a més, compartim un tarannà eminentment mediterrani.

Potser, eixe arrelament implica també altres trets, com són el deler de la reflexió i una nostàlgia ja degana: “creàrem la vida, nasqué amb nosaltres; / la férem enclusa i mall d'una farga / de tendres records, que ara no ens pertanyen, / que habiten la nostra sang en silenci”, diu el poeta. Potser, déiem, la presència, el coneixement de les ruïnes de l'antiga Grècia, és un record massa gràfic del pas del temps, i l'arribada d'allò que com a éssers humans ens és inevitable: la mort... En la COMPLANTA per a Aristarc que ens comparteix al final del llibre, el poeta expressa eixe *tempus fugit* d'aquesta manera: “Recorda, Aristarc, que tot és miratge. / Vivim només l'instant: un ara improp, / un encara silent mai retrobat”, i acaba l'estrofa amb el sempitern *memento mori* de què parlàvem adés: “la mirada de Medusa aguaitant”.

“Tot és miratge”, diu, i això ens remet també al pensament de Plató, qui separava el món de les idees (un món que per l'atenés era més real) del món sensible. I eixa idea es repeteix o evoluciona al llarg del poemari: “¿vivim la vida o la imatge de la vida?”, es pregunta el poeta i, al mateix temps, ens llança el dubte a nosaltres, els lectors, colpint-nos durament i portant-nos momentàniament fora de la caverna: «volem inalterable la imatge del que volem», “vivim captivats per l'efímer i per les formes volàtils que no han de tornar”.

Com ja hem après, el temps no perdona. No podria faltar, aleshores, un poema per a Cronos, àvar tità, amo i custodi del temps. “Obsés manipulador de clepsidra”, escriu Giron Araque, “de vell roder davalles escalons / de quatre en quatre i reballes amb força / tot el temps, lliurat a íntimes disbauxes”.

Paradoxalment, tot i que no podem escapar al pas del temps, aquest recordatori de les antigues personalitats gregues no fa sinó immortalitzar-les d'alguna manera, car han romàs en la poesia i en la tradició occidental. Així mateix, hi ha coses com la nostàlgia, el temps perdut, la vida i la mort que són universals i poden agermanar dues ànimes a través de l'espai i del temps. Aleshores, quan la segona ànima dialoga amb la primera, és com si l'insuflés vida de nou, com si compartira amb ella una mica de la seua esma, del seu esperit. Més de dos mil anys han passat entre el naixement del poeta callesc i la mort d'Aristarc, una eternitat per l'ésser humà que, a ulls dels déus (si és que n'hi ha cap) i de l'univers, és un no res, un parpelleig on semblaria que fins i tot hagueren pogut compartir el de vi en una vesprada qualsevol de la plaça Síndagma.

Eren coneguts els sofistes pel gust de les paradoxes, dels laberints de paraules i de conceptes. Algunes de les reflexions de Jesus Giron plantegen certes paradoxes o, fins i tot, potser el que plantegen no són paradoxes sinó finestres d'eixida d'unes antilogies en les quals, sense saber-ho, hem incorregut i còmodament, platònicament, vivim: “i si la incertesa és l'essència de la certesa?”, “on és el no-res?”. Són preguntes, aquestes, que ens treuen de la rutina, que ens desautomatitzen i ens fan mirar més enllà del present, de l'ara i de l'ací, mirar a un punt llunyà en l'obaga de l'univers on Aristarc, Jesus Giron i tots els “ciutadans —com deia un altre grec, el poeta Kavafis— de la ciutat de les idees” convergeixen.

Marc Caballer Galcerà